

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C 23

ASIA: _____

Ateenassa olevan lähetystön raportti n:o 1.

Ministeriö jättänyt

26/4 1939.

Min/Pol.

R O O M A ..... SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

KIRJELMÄ n:o 380 (K.20)

R O O M a ..... SSA 26 P:NÄ huhti KUUTA 19 39.

VIITTAUS: ..... N

..... P:NÄ ..... KUUTA 19 ..... P:TTY ..... n:o .....

VIITTAUS: ..... D. U. M. ..... / ..... 19 .....

Ulkosasiainministeriö ..... LLE

ASIA: Suomen Ateenassa olevan lähetys-
tön raportti n:o 1.

Lähetystö lähettää kunnioittaen Ministeriölle tämän mukana Suomen Ateenassa olevan lähetystön raportin n:o 1:
Käynti Kreikassa.

Lähettiläs:

Eero Järnfeldt

A T E E N A ..... SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 1.

R o o m a s s a 26 p:nä huhti kuuta 1939.

Asia: Käynti Kreikassa.

9 141 2el 39.
1/2 - 29
5 C28

Jätin 18 päivänä kuluvaan kuuta lähettilään valtakirjani Kreikan kuninkaalle, kuten samana päivänä Ministeriölle lähettämässäni sähkössä tiedoitin. Sitä ennen, t.k. 15 päivänä, sain tilaisuuden tavata Kreikan nykyistä diktaattoria, pääministeri Jean Metaxasta, joka m.m. kertoi Kreikan asemasta nykyisessä poliittisessa tilanteessa. Siitä huolimatta, että Albanian valloitus oli parhaillaan käynnissä, suhtautui pääministeri varsin rauhallisesti asemaan Kreikan kannalta katsottuna. Hän vetosi ennen kaikkea siihen vakuutukseen, jonka Mussolini oli Albanian retken alussa antanut ja jossa hän selitti, että Italia tulee kunnioittamaan Kreikan integriteettiä ja nykyisiä rajoja. Samoin hän viittasi aikaisemmin Englannin ja Ranskan taholta Kreikal- le annettuihin tunnettuihin unilateraalisiin vakuutuksiin ja totesi, että Kreikalla ei ole nykyhetkellä syytä levottomuuteen. Sanoin pääministerille, että näissä oloissa ei siis Kreikan tarvinne ryhtyä minkäänlaisiin toimenpiteisiin rajojensa turva- miseksi, johon hän vastasi että Kreikan, "kuten kaikkien mui- denkin" on täytynt mobilisoida kaikkien mahdollisuuksien varal- ta. Mainittakoon, että huhut Kreikassa toimeenpannusta suuri- suuntaisesta mobilisoinnista ovat perättömiä. Itse teossa mobi-

JAKELUOHJE:

Tavallinen.

Jakeluohjelmalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ..... ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoi- tuksiin.

lisoitiin Albanian valloituksen aikana ainoastaan kaksi rykmenttiä, jotka siirrettiin Albanian rajalle. Minulle vakuutettiin asiantuntevalta taholta Ateenassa, ettei laajempaa mobilisointia voitu toimittaa sen tähden, ettei Kreikka voisi maastosuhteiden tähden siirtää suurempia joukko-osastoja Albanian rajoittuville alueilleen.

Huolimatta pääministerin rauhoittavista vakuutuksista kuulin Ateenassa ollessani, että Italian toimeenpanema valloitusretki Albaniaan oli aiheuttanut Kreikassa suurta mielenkuohua ja animositeettia Italiaa vastaan. Eräänä hetkenä luultiin yleisesti, että sota Kreikan ja Italian välillä oli välttämätön ja tuhansittain nuoria miehiä oli ilmoittautunut halukkaiksi astumaan vapaaehtoisina armeijan riveihin. Kuvavaa on, että suuttumus italialaisiin on nykyisin Kreikassa niin suuri, ettei esim. elävissä kuvissa uskalleta esittää italialaisia filmejä ja tunnetusta Riefenstahlin Olympia-filmistä oli täytynyt leikata pois se osa, joka esittää italialaista joukkuetta.

Samaa animositeettia mikä vallitsee Italiaa kohtaan, ei näytä olevan Saksaan nähden, joka nykyisin vallitsee Kreikan markkinoita, ja jonka vaikutusvalta Kreikan poliittisessa elämässä on tästä johtuen suuresti kasvamassa. Mainitakoon, että Saksa ostaa nykyisin käytännöllisesti katsoen Kreikan koko tupakkasadon ja ainakin puolet hedelmäsadosta, jotka se saa antamalla tilalle vaihtokauppaperusteella teollisuustuotteitaan. Seurauksena on että saksalaista tavaraa tappaa kaikkialla Kreikassa. Minulle kerrottiin, että etenkin

pääministeri Metaxas on tunnettu saksalaisystävällisyydestään ja että hän suosii suuntautumista Saksaan päin niin hyvin taloudellisten kuin poliittisten suhteiden alalla. Tämä ei kuitenkaan edellytä, että Kreikan johtavissa piireissä suhtaututtaisiin kielteisemmin Englantiin. Päinvastoin, Englannin mahtia ja sen laivastoa Välimerellä pidetään edelleenkin eräänä Kreikan riippumattomuuden ja alueellisen koskemattomuuden oleellisena turvana.

Todettakoon lopuksi, että niinhyvin kreikkalaisella johtavalla taholla kuin niitten ulkomaisten virkaveljieni keskuudessa, joita minulla oli tilaisuus lyhyen Atenassa oloni aikana tavata, seurattiin varsin suurella levottomuudella aseman kehitystä Välimeren länsiosissa ja Espanjassa. Ateenassa oltiin niinmuodoin yleisesti sitä mieltä, että aseellinen välien selvittely johtavien valtain välillä on tällä alueella vain ajan kysymys, huolimatta yrityksistä rauhan turvaamiseksi ja presidentti Rooseveltin viimeksi diktatuurimaille tekemästä ehdotuksesta.

Earl J. Roosevelt